
La Revolución Islámica en Occidente - Falsa invasión

Autor:

Data de publicació: 02-02-2026

Ignacio Olagüe proposa una tesi revisionista segons la qual la invasió islàmica del 711 no va existir com a invasió militar, sinó que va ser un procés intern d'evolució religiosa i política dins de la Hispània visigòtica.

1) Resum complet de La Revolución Islámica en Occidente (Ignacio Olagüe, 1974)

Ignacio Olagüe proposa una tesi revisionista segons la qual la invasió islàmica del 711 no va existir com a invasió militar, sinó que va ser un procés intern d'evolució religiosa i política dins de la Hispània visigòtica.

Els punts centrals del llibre són:

a) Negació de la invasió musulmana

Olagüe sosté que:

No hi ha proves d'una entrada massiva d'exèrcits àrabs o berbers.

Les cròniques que descriuen la invasió són tardanes i poc fiables.

La caiguda del regne visigot s'explica millor per guerres civils internes.

b) Continuïtat cultural i institucional

Segons ell:

L'arqueologia no mostra ruptura entre període visigot i andalusí.

L'administració, l'arquitectura i la societat mantenen trets hispànics.

c) Islamització com a procés intern

Olagüe interpreta l'islam primitiu com una forma de cristianisme unitarista. Així, l'islamització d'Hispània seria:

una evolució de corrents locals (arrianisme, adopcionisme),

no una imposició exterior.

d) Al-Andalus com a fenomen autòcton
Per Olagüe:

Al-Andalus no és una província d'un imperi islàmic exterior,

sinó una transformació interna de la societat hispànica.

Recepció

El llibre va tenir impacte mediàtic, però la comunitat acadèmica el considera:

metodològicament feble,

selectiu amb les fonts,

i contrari a l'evidència documental, arqueològica i lingüística.

2) Taula comparativa: Olagüe vs. consens historiogràfic

Tema	Tesi d'Olagüe	Consens historiogràfic
------	---------------	------------------------

Existència de la invasió (711)	No hi va haver invasió; és un mite posterior	Sí, invasió documentada per fonts cristianes i musulmanes
--------------------------------	--	---

Origen d'al-Andalus	Fenomen intern hispànic	Província de l'imperi omeia
---------------------	-------------------------	-----------------------------

Paper dels àrabs i berbers	Inexistent o marginal	Paper central en la conquesta i administració
----------------------------	-----------------------	---

Arqueologia
No hi ha ruptura
Hi ha canvis clars en ceràmica, urbanisme, epigrafia

Llengua i cultura
Arabització interna
Arabització importada per elits orientals

Religió
Islam = evolució de cristianisme unitarista
Islam com a religió externa introduïda per conqueridors

Fonts escrites
Poc fiables, tardanes
Coherents entre si i amb fonts orientals

Caiguda visigoda
Guerra civil interna
Invasió aprofitant debilitat interna

Difusió de l'islam
Procés autòcton
Conversió progressiva sota domini islàmic

3) Crítica acadèmica detallada (amb fonts modernes)
La tesi d'Olagüe ha estat àmpliament rebutjada per la recerca moderna. Les principals crítiques són:

a) Ús selectiu i esbiaixat de les fonts

Olagüe descarta sistemàticament totes les fonts que contradiuen la seva tesi.

Ignora la coherència entre cròniques cristianes, musulmanes i orientals. (Crítics: Collins, Fletcher, Manzano, Coope)

b) Arqueologia contradictòria

L'arqueologia mostra canvis clars al segle VIII:

ceràmica islàmica,

epigrafia àrab,

nous patrons urbans,

mesquites primerenques. (Crítics: Gutiérrez Lloret, Barceló, Vallvé)

c) Lingüística i onomàstica

L'expansió de l'àrab no pot explicar-se com a evolució interna.

L'aparició massiva de noms àrabs en documents del segle VIII–IX indica immigració i dominació. (Crítics: Corriente, Fierro)

d) Islam primitiu ? cristianisme unitarista

L'islam té trets doctrinals, rituals i jurídics aliens al cristianisme visigot.

No hi ha proves d'un "protoislam" hispànic. (Crítics: Crone, Donner)

e) Evidència documental externa

Fonts siriaques, gregues i coptes confirmen l'expansió militar islàmica a la Mediterrània.

És improbable que totes aquestes fonts inventin una invasió. (Crítics: Hoyland, Kennedy)

f) Problemes metodològics

Olagüe aplica criteris d'historiografia positivista extrema només quan li convé.

No proposa una alternativa coherent a la cronologia establerta. (Crítics: Manzano, Collins)